

**UTKAST TIL
BERETNING FRA
AKP(m-l)s 2. SENTRALKOMITE**

UTKAST TIL BERETNING FRA AKP(m-l)s 2. SENTRALKOMITE

1. INNLEDENDE MERKNADER

Denne beretninga skiller seg fra sine to forgjengere ved at den har ei annen målsetning. Alle valgte organer i partiet er etter vedtektene pålagt beretningsplikt for sitt arbeid. Vedtektene krever ikke breitt anlagte analyser av alt mellom himmel og jord. De krever at valgte organer leverer et politisk regnskap for sin virksomhet. Det er dette som er denne beretningas oppgave. Gjennom beretninga vil SK legge fram det politiske regnskapet for sin og partiets virksomhet fra det 2. landsmøtet og fram til idag. Vurderingene av klassekampen internasjonalt og i Norge vil bli dratt fram bare som ei referanseramme for partiets virksomhet. Det dokumentet som sendes ut i partiet vil behandle perioden fra oktober 1976 til oktober 1979. Når partiet har diskutert dette utkastet og kommet med sine merknader vil sentralkomiteen komme sammen og utforme sin endelige beretning som legges fram for landsmøtet. Denne beretninga vil gå noe lenger fram i tid. Det dokumentet som SK da vedtar blir SKs endelige regnskap for denne landsmøteperioden. SK vil ikke invitere landsmøtet til å gjøre endringer i dette dokumentet, for på godt og vondt vil det være den avgjøende sentralkomiteens politiske regnskap. Derimot vil SK invitere landsmøtet til å gi sin vurdering av dokumentet i form av et særskilt vedtak, der det vil stå landsmøtet fritt å

eventuelt overprøve den avtroppende sentralkomiteens vurderinger og konklusjoner. Det er vår overbevisning at denne typen beretning og behandling måte som ikke blander sammen sentralkomiteens vurderinger med landsmøtets vurderinger vil styrke kontrollen av den landsmøtevalgte ledelsen.

2. DEN INTERNASJONALE UTVIKLINGA

Det har skjedd store endringer av den internasjonale situasjonen fra oktober 1976 til oktober 1979. Da Mao Zedong døde i september 1976 fantes det tilsynelatende en enhetlig og voksende internasjonal marxist-leninistisk bevegelse. Umiddelbart etterpå blei den kontrarevolusjonære firerbanden i Kina styrta og Kina begynte med en sprangvis og kraftig omlegging av sin politiske kurs. I november 1976 holdt Arbeidets Parti i Albania sin 7. kongress som markerte startsignalet for splittelsen mellom Albania og Kina og splittelsen i den internasjonale marxist-leninistiske bevegelsen. Fra å hylle Mao som leder for verdensproletariatet har den albanske partiledelsen gått over til å kalle Mao en «revisjonist» og Kina for «ei imperialistisk supermakt».

Hvis vi sammenlikner perioden fra 1964 til 1976 med perioden fra 1976 til 1979 har det i den siste perioden på tre år skjedd større dramatiske endringer i den internasjonale marxist-

leninistiske bevegelsen enn i tolvårsperioden foran. En viktig målestokk på AKP(m-l)s arbeid og på SKs arbeid er hvordan vi har handtert disse store omskiftingene.

I det internasjonale samfunnet ellers har det også skjedd dramatiske endringer. Kinas tilnærmingspolitikkk overfor USA som blei innleda av Mao og Zhou Enlai med det såkalte «pingpong»-diplomati i begynnelsen av dette tiåret, har blitt ført kraftig videre. Den sovjetiske sosialimperialismen har blitt mer aggressiv og har gjennomført ei rekke militære eventyr i den tredje verden. Rett før partiets 2. landsmøte pågikk den sovjetiske intervensjonen i Angola for fullt. Seinere har vi fått intervensjonen i Etiopia/Eritrea, militærkupp i Afghanistan og opptrapping av krigen der og ikke minst den vietnamesiske invasjonen og okkupasjonen av Kampuchea.

Styrkeforholdet mellom de to supermaktene har fortsatt å forskyve seg og foran inngangen til 80-åra er den sovjetiske sosialimperialismen på offensiven overfor USA-imperialismen og krigsfaren har utvilsomt økt.

Da vi holdt vårt 2. landsmøte forsikra Kina og Vietnam hverandre om sitt «evige vennskap». To år etterpå tvang Vietnam hundretusener av kinesiskættede vietnamesere til å flykte og kort etter det provoserte Hanoi-lederne Kina til å gjennomføre en begrensa krig mot Vietnam.

På grunnlag av de tendensene som fantes i verden i 1976 forutså landsmøtet den økende truselen fra den sovjetiske sosialimperialismen og den økende betydninga av den tredje verdens kamp. Landsmøtet gjorde derfor helt rett i å gå inn for at partiet skulle forberede seg sjøl og massene på en eventuell verdenskrig der Norge

blir dratt inn. Dette var en prinsipielt riktig vurdering og den står fortsatt ved lag.

Det landsmøtet ikke forutså var splittelsen i den internasjonale kommunistiske bevegelsen og faren for nye kriger i Sør-øst Asia. Det er grunn til å slå fast at landsmøtet og seinere SK undervurderte de faresignalene som fantes og derfor feilvurderte enheten i den internasjonale bevegelsen.

I dag er det riktig å snakke om ei krise i marxismen, ikke fordi marxismen har vist seg uholdbar, men fordi mye av det som er blitt regna som god marxisme har vist seg å ikke være det. Dessuten har marxismen i altfor lang tid konsentrert seg om fortida og i for liten grad foretatt analyser av de store omveltningene som skjer i dag.

På tross av at den internasjonale kapitalistiske økonomien med sine kriser, bekrefter de marxistiske teoriene bedre enn på lang tid, sleper marxismen etter i sine analyser av de konkrete forholda i verden i dag. Dette er en internasjonal tendens, som også vårt parti er medansvarlig for.

I landsmøteperioden har de internasjonale konjunktorene vært prega av arbeidsløshet og krise. OECD-landa har til sammen 20 millioner arbeidsløse og store deler av industrien går for redusert maskin. Tendensene til en oppgang i 1976 snudde seg til ny nedgang. Den internasjonale skipsfarten har vært ramma av ei stor overproduksjonskrise og flere av de tradisjonelle industriene i de rike landa er inne i eller på vei inn i store strukturkriser.

Parallelt med dette har det utvikla seg en politisk høyrebølge i land etter land, der mer åpne høyrepartier får økt masseoppslutning. Radikalise-

ringa av deler av arbeiderklassen har fortsatt, men samtidig har borgerskapet lyktes i å utnytte krisa til å passivisere store deler av det arbeidende folket. Fascistiske grupperinger har oppstått og utvikla seg i land etter land og kan dra nytte av den reaksjonære politikken til såvel sosialdemokratiet som de åpne høyrepartiene. AKP(m-l) har ikke tidligere vurdert den såkalte høyrebølgen eller diskutert muligheten for ebbe i klassekampen.

Nå foran partiets 3. landsmøte kan vi peke på følgende internasjonale tendenser som vil ha betydning for partiets arbeid:

— Økende rivalisering mellom de to supermaktene. Alt tyder på at Sovjet vil fortsette å rykke fram sine posisjoner i 80-åra og at faren for en ny imperialistisk verdenskrig derfor vil fortsette å øke.

— Den internasjonale økonomiske krisa vil fortsette. På tross av kraftig sanering av store industrier har kapitalismen ikke lagt grunnlag for noen ny langvarig høykonjunktur.

— Vi står foran en datarevolusjon og en teknologisk revolusjon som vil forsterke strukturkrisene i de industrialiserte landa.

— Den tredje verden fortsetter å rykke fram sine posisjoner, både politisk og økonomisk.

— Kina har oppnådd viktige framganger i internasjonal politikk og vil spille en økende internasjonal rolle.

— Den internasjonale høyrebølgen i den 2. verden har ikke nådd sitt høydepunkt.

— Det stilles større krav enn på lenge til nyskapende marxistisk tenkning og til en skapende internasjonal debatt om erfaringene fra å anvende marxismen.

— Sionismen blir ytterligere isolert

i Midt-østen og området bærer i seg mulighetene til store politiske forandringer blant annet gjennom den økte internasjonale anerkjennelsen av det palestinske folkets kamp.

— Det hvite koloniregimet i Zimbabwe står for fall, med de store politiske og strategiske virkningene det vil få.

3. UTVIKLINGA AV KLASSEKAMPEN I NORGE

Norge har blitt kalt «Europas rolige hjørne», delvis sammen med sine skandinaviske naboer. Denne karakteristikken var dekkende i 1976 og er det fortsatt. I forhold til de svære klassekampene ute i Europa der hundretusner eller millioner har deltatt i noen av de største streikeaksjoner, er klassekampen i Norge mye mindre i omfang. Den er også mindre tilspissa. I syttiåra er det likevel rett å snakke om ei skjerpning av klassekampen også i Norge. I sekstiåra hadde den sosialdemokratiske klassesamarbeidspolitikken et jerngrep over den faglige aktiviteten helt ned på grunnplanet. Dette hindra nødvendige kamper og svekka klassens mulighet til å utvikle seg gjennom kamp. I forhold til den situasjonen har syttiåra betydd noe nytt. Etter norsk etterkrigs målestokk har det vært mange streiker, både politiske og økonomiske. Viljen og motet til å bruke streikevåpnet er mer utbredt, på tross av trusler om arbeidsrett og oppsigelser.

I perioden fram til partiets 2. landsmøte hadde vi opplevd mange slike streiker og aksjoner. Målt i antall streikende eller tapte arbeidsdager var bevegelsen liten, men den politiske virkninga av streikene var store. 1976 var det året da Jøtul-streiken seira på tross av mange forsøk på sabotasje fra revisjonister og sosialde-

mokratisk pamper. Det var det året da det nye opprørspolitiet blei satt inn for å knekke streiken på Linjegods. Det var det året da arbeiderne på Zinken i Odda gikk til streik. Kort etter partiets landsmøte var bryggearbeiderne i Oslo ute i en hard streikeaksjon som to ganger blei møtt med store politistyrker. Likevel seira aksjonen.

I forhold til situasjonen omkring partiets forrige landsmøte er det langt mindre farlige aksjoner og streiker nå (okt. 79). På tross av at regjeringa Nordli har innført den hardeste lønnsstopproven i Vest-Europa, og på tross av at reallønna har gått ned for det store flertallet av arbeidsfolk, har det ikke vært noe særlig med aksjoner. Men det betyr ikke at nedslagsfeltet for progressive og revolusjonære ideer i arbeiderklassen er blitt mindre. Det er snarere slik at bredden i motstanden mot klassesamarbeidspolitikken er blitt større. Store grupper av faglig aktive arbeidere markerer en klarere misnøye enn før og denne misnøyen drar også med seg folk langt oppe i fagforeningsbyråkratiet. Riktignok har regjeringa klart å holde lokket på den faglige kampen under lønnsstoppen, men høsten 1979 finnes det en breiere opposisjon mot statens inntektspolitikk enn noen gang tidligere i syttiåra. Vi skal likevel ikke underslå at borgerskapets argumenter for lønnsstoppen har slått an i store deler av det arbeidende folket, også i arbeiderklassen.

Syttiåra blei innleida med et stort oppsving i ungdomsbevegelsen. Det omfatta skoleelever, studenter og etterhvert også soldater, og holdt seg noen år inn på syttitallet. Da partiet holdt sitt 2. landsmøte hadde dette oppsvinget for lengst nådd sitt høyde-

punkt og ungdomsbevegelsen var i ferd med å stilne av. I landsmøteperioden har det vært noen blaff i ungdomsbevegelsen, slik som enkelte soldataksjoner, aksjoner for «et sted å være» osv., men alt i alt har det ikke vært noen stor ungdomsbevegelse. Konservative strømninger har styrka seg blant de unge, og det er få grupper der den såkalte høyrebølgen er så markert. De politiske endringene blant ungdommen har gjort at arbeidsformer som ga gode resultater i begynnelsen av syttiåra, delvis ikke fungerer i det hele tatt. Den viktigste motstrømmen til høyrebølgen blant ungdommen er miljøbevegelsen, som er sterkere enn noen gang. Det er også verdt å merke seg at sjøl om den aktivistiske anti-imperialismen har gått tilbake, så har de anti-imperialistiske synspunktene større slagkraft nå enn de hadde ved innledningen til dette tiåret. Til og med Unge Høyre har vært nødt til å framstille seg som anti-imperialister for å slå gjennom blant ungdommen.

Kampen mot fascismen og kampen for de demokratiske rettighetene har gått gjennom hele perioden. Kravet om å forby «Norsk Front» har hele tida stått sterkt i arbeiderklassen. Vi har stått overfor en serie med politiske attentater fra nazistenes side fra sprengninga av Oktober bokhandelen i Tromsø i 1977 til bombeattentatet 1. mai 1979. Dette er alvorlige politiske forbrytelser av et nytt slag i norsk historie og de har vært en trusel mot ytringsfrihet og organisasjonsfrihet. På den andre sida har den demokratiske opinionen mot fascistene blitt styrka og nazistene har blitt mer isolert enn noen gang.

Staten har oppretta et opprørspolitiet som har blitt brukt mot det arbei-

dende folket flere ganger i denne perioden. Slik har borgerskapet på sin side skjerpet klassekampen.

Den sovjetiske sosialimperialismen har økt sitt press mot Norge i de siste tre åra. Sovjet har styrka sin posisjon på Svalbard og har tvunget Norge til å gå med på en gråsonavtale i Barentshavet som gir Sovjet alle fordelene. Det sovjetiske rovfisket i Barentshavet truer fiskebestanden utafor kystene våre og truer livsgrunnlaget til kystbefolkninga. Den militære oppbygginga fra Sovjets side har også økt. Sovjet får hjelp til å utvide presset sitt av de prosovjetiske kreftene i Norge.

I syttiåra har det vokst fram en miljøbevegelse i Norge som nå er en av de største massebevegelsene. Den representerer et viktig angrep på den kapitalistiske rovdriiften på mennesker og ressurser. Likevel har AKP(m-l) i lang tid undervurdert denne bevegelsen og overvurdert betydninga av en del ideologiske og politiske feil som har eksistert innafor miljøbevegelsen.

Kvinnekampen har vært sterk i mesteparten av perioden og nådde sitt foreløpige høydepunkt under kampen for sjølbestemt abort. Kvinnene har også ført an i kampen for daghjem og har krevd rett til arbeid. Kvinnebevegelsen er nå inne i en periode der den foreløpig mangler en klar strategi for sin videre kamp.

4. PARTIETS VIRKSOMHET FRA LANDSMØTET TIL SOMMEREN 1977.

I det første halvåret etter landsmøtet var partiet delvis uten hovedplan for sitt arbeid. Høsten 1976 var det satt i gang en studie- og diskusjonskampanje på masselinje og kvinnearbeid.

Sommeren 1976 var det vedtatt at partiet skulle opprette dagsavis innen 1. mai 1977. Særlig det siste fikk stor virkning på partiets arbeid i denne perioden. Partiet hadde også en vervekampanje på grunnlag av en ny grunnsirkel som blei gitt ut i september 1976. Vi skal først kommentere disse områdene og så behandle en del andre områder der partiet gjorde seg gjeldende i denne perioden.

Masselinje/kvinnekampanjen

Årsaken til at denne kampanje blei satt igang var en analyse som pekte på sektariske tendenser i partiets arbeid, samtidig som det var store mangler innafor kvinnearbeidet, som dels hadde sammenheng med de samme svakhetene. Kampanjen tok sikte på å skolere partiet i masselinja for å anvende den særskilt på kvinnearbeidet. Den tok også sikte på å utvikle mer politikk på kvinnearbeidet og gjøre kvinnekampen til hele partiets sak.

Sjøl om disse intensjonene var gode, var metodene i stor grad feilaktige. På den ene sida var det feilaktig å gå inn for å løse problemene i kvinnearbeidet gjennom å kaste hele partiet inn i ei høyt prioritert kampanje, fordi store deler av partiet hadde begrensa muligheter til å jobbe med kampanjen. På den andre sida ble masselinjekampanjen svært abstrakt for disse delene av partiet, fordi kampanjen ikke ble knytta til det virkelige massearbeidet deres. Kampanjen nådde heller ikke sine mål.

Det viktigste som blei oppnådd var at store deler av partiet virkelig kasta seg inn i arbeidet med 8. mars. 8. mars 1977 deltok over 13000 mennesker i 8. marskomiteenes tog, og de-

rav 4500 i Oslo. Det var arrangementer på 80 steder. Det var også tilløp til en mer prinsipiell debatt om kvinneundertrykkinga og årsakene til den i partiet. En alvorlig svakhet ved kampanjen var at den aldri blei oppsummert. Dersom den hadde vært oppsummert, ville vi kunne konsolidert de gode tinga vi tross alt hadde oppnådd og lært av de feila vi hadde gjort. Nå gikk mye av lærdommene tapt. Vi opplever nå at mye av kritikken som retter seg mot partiets kvinnearbeid har utgangspunkt i en feil vi gjorde i den forrige landsmøteperioden. Ei oppsummering av masselinjekvinnekampanjen ville kanskje også satt søkelyset på svakhetene ved den typen kampanjer for hele partiet som vi først nå begynner å forstå.

Dagsaviskampanjen

Strategien med å skape ei kommunistisk dagsavis oppsto i 1975. Vedtaket om å opprette dagsavisa før 1. mai 1977 var derfor ikke noe annet enn ei videreføring av den strategien. Vi mente at en viktig lærdom fra den russiske Oktoberrevolusjonen var at en trengte ei kommunistisk landsomfattende avis som en av forutsetningene for å forberede grunnlaget for revolusjonen. Det eneste som var nytt var at målet blei tidfesta og at vi gjorde konkrete forberedelser for å skape ei slik avis i Norge. Det fantes ikke f.eks. andre forslag til utviklingsvei for utbygging av den revolusjonære bevegelsen. Overgangen fra månedsavis til ukeavis og fra ukeavis til to ganger i uka tidligere hadde vært en del av den samme ubrudte linja som vedtaket om dagsavisa. Vedtaket blei fatta i sentralkomiteen uten forutgående diskusjoner i partiet og vedtaket blei møtt med en stor entusiasme.

Når vi vurderer vedtaket på etterskudd i lys av de problemene vi seinere fikk med avisa, vil vi slå fast at vedtaket blei gjort for tidlig og på for svakt grunnlag. Vi mangla en virkelig god analyse av hva som forlanges av ei dagsavis i dagens Norge, og vi hadde for lite materiale om hva ei slik avis ville kreve økonomisk og arbeidsmessig. En grundig økonomisk analyse ville allerede den gangen slått fast at det er umulig å gi ut dagsavis i Norge uten å godta statsannonser og andre annonser. Å opprette ei dagsavis uten slike inntekter var å handle i strid med verdiloven, og det var derfor svært subjektivistiske. Vi hadde heller ikke gjort noen virkelig vurdering av hva avisa ville kreve av krefter fra partiets side og om partiet hadde de nødvendige kreftene til å bære ei dagsavis.

Kampanjen var satt igang før partiets landsmøte og landsmøtet ga sin tilslutning til den uten videre diskusjon. Ved årsskiftet 76/77 oppsummerte partiledelsen at kampanjen var i krise på grunn av for lave abonnementsall, og det blei satt inn ekstra krefter på å oppnå målsettinga. Da det første nummeret av dagsavisa så dagens lys var kampanjen formelt i mål med 137%. Fra januar 1976 til mars 1977 var det dessuten samla inn 4,1 millioner kroner for å kunne kjøpe rotasjon og starte avisa. (Det svarer til 275 000 kroner hver eneste måned i 15 måneder, altså et enormt krafttak for partiets medlemmer og sympatisører). Kampanjen gikk altså i mål, og det blei starta en ny og begrensa kampanje for abonnementsverving. Det partiledelsen ikke visste var hvor mange abonnemeter som falt fra underveis. Arbeidet med oppfølging og fornying ble ikke drevet, med det resultatet at Klassekampen

akkumulerte gjeld i et slikt omfang som vi har gjort greie for i sjølkritikken om det økonomiske arbeidet.

Av sikkethetsmessige grunner skulle deler av opplaget spres på vårt eget distribusjonsapparat. Partimedlemmer og sympatisører i store skarer har nedlagt et enormt arbeid i å utføre dette arbeidet. Det har tatt krefter fra en lang rekke områder der partiet dreiv bra arbeid og ført til en rekke skadevirkninger. Dette tiltaket, slik det blei forberedt og satt igang var en del av det subjektivistiske i planen for å opprette dagsavis. Som den mest drastiske omdisponeringa av partiets krefter til dags dato blei det heller ikke diskutert i partiet og det blei ikke forsøkt å finne alternativer.

Ei realistisk vurdering av de økonomiske betingelsene for å drive dagsavis, av hva den ville kreve av krefter fra partiet og av de sikkerhetsmessige forutsetningene, ville ha ført til at oppstartinga av dagsavisa hadde blitt utsatt.

Vervekampanjen

Den førte til ei viss øking av medlemstallet i partiet og bidro til å forbedre klassesammensetninga av medlemmene. Målsettinga for kampanjen ble likevel ikke nådd.

Partiet har bare erfaring med å drive vervekampanjer som grunnsirkelkampanjer. Den nye grunnsirkelen som blei utgitt høsten 1976 representerte et stort skritt framover, fordi den var mer pedagogisk og konkret lagt opp enn noen tidligere sirkel. Den solgte også i 10 000 eksemplarer. Det som derimot alltid har vært en svakhet med partiets skoleringsopplegg er at vi ikke har fulgt opp de nyinnvoterte medlemmene som kommer rett fra grunnsirkel. I 1977 blei

dette forsøkt retta på ved å gi ut det såkalte Grunnkurs 2 som skulle gi gamle og nye medlemmer en del teoretisk skoloring som verken den nye eller de gamle grunnsirkelene hadde hatt. Noen nøyaktige tall på hvor mange som gikk gjennom det kurset har vi ikke.

Streikekamp

Den viktigste streiken i denne perioden var Bryggestreiken. Partiet prioriterte støttearbeidet for den streiken veldig høyt og la annet arbeid til side for å sikre økonomisk og politisk støtte til de streikende. Partiet har i mange år gått i spissen for innsamlinger til streiker. Disse innsamlingene har i mange tilfeller vært avgjørende for at streiken kunne seire eller oppnå resultater. I en viss periode gikk partiet inn for at store deler av dette innsamlingsarbeidet skulle gjøres av streikestøttekomitéer. Dette står ikke i motsetning til støtte fra fagforeninger, men var ofte helt nødvendig fordi faglige pamper blokkerte fagforeningsstøtte. I den seinere tida har denne taktikken vært lite aktuell, men den kan godt bli aktuell igjen i framtida.

Under Bryggestreiken interpellerte RVs representant i Oslo bystyre til støtte for bryggearbeiderne, men alle andre partier, inkludert SV, avviste interpellasjonen.

Faglig arbeid

Denne perioden var prega av at høyresosialdemokratene hadde satt i gang en «fei dem ut»-kampanje mot partimedlemmer og andre revolusjonære. Sosialdemokratene frykta den økte faglige innflytelsen til partiet og bestemte seg for å prøve å knekke partiet i fagbevegelsen før det hadde

vokst seg sterkere. DNA/LO-ledelsen dro fordeler av en del ultra«venstre»-feil fra vår side for å prøve å skille oss fra arbeiderne på en del arbeidsplasser. I de sentrale retningslinjene for det faglige arbeidet fantes det feil i retning av å se på arbeideraristokratiet som en reaksjonær blokk og ikke skille mellom de mest reaksjonære pampene og folk som vakla eller var påvirket av dem. Disse feila gjorde det også lettere å isolere oss. Både disse og andre ultra«venstre»-feil i denne perioden hang sammen med at partiet hadde forkasta høyrefeil i sin tidligere taktikk, men ikke utvikla noen ny. Kamp mot høyreavviket ble fortsatt sett som ei sentral oppgave i det faglige arbeidet. Derfor fikk spontane venstrefeil bre seg lettere. I fagbevegelsen førte det til at sosialdemokratene lyktes i noen av sine aksjoner, slik som på Elektrisk Bureau, der de klarte å få deler av arbeiderne med på streik mot kommunister og progressive. Under ett mislyktes likevel «feidem ut»-kampanjen. På tross av politisk uenighet var det mange fagorganiserte som nektet å være med på noen heksejakt. Dette kom også utvilsomt av at kommunistene var kjent for å være oppofrende i kampen mot bedriftsledelsen og kapitalen. Hovedmidlet for borgerskapet til å drive ut kommunister fra arbeidsplassene blei derfor det åpne yrkesforbudet.

På tross av en del ultra«venstre»-feil i sin faglige taktikk hadde partiet en grunnleggende kritikk av klasse-samarbeidspolitikken til LO-ledelsen, som var riktig og som vant økende oppslutning. I stadig flere forbund blei kommunister toneangivende i opposisjonen, mens SV/«NKP» opptrådte som haleheng til DNA. Fem kommunister blei valgt som representanter for Oslo Jern og Metall til LO-

kongressen i 1977. De brukte muligheten til å stå fram som representanter for opposisjonen på grunnplanet og forsvare krava fra arbeidsplassene. Det er første gang etter krigen at det har vært en så konsekvent opposisjon på LO-kongressen. Seinare har de faglige og politiske standpunktene denne opposisjonen sto for fått en langt større bredde, slik at det nå har vært mulig å skape en mer omfattende og slagkraftig opposisjon på forbundslandsmøter og vil være det på framtidige kongresser.

De store datoene

1977 var utvilsomt det året da partiet tok på seg de største løfta i samband med demonstrasjoner og datoer. Som nevnt prioriterte vi 8. mars høyt, med godt resultat. Vi prioriterte 1. mai høyt. På tross av en tilbakegang fra ca. 10 000 året før i Faglig 1. mai-fronts tog i Oslo til 8500 i 77 var resultatet godt. 1977 er det eneste året vi for alvor prioriterte 17. mai. I samarbeid med andre anti-imperialister og patrioter blei det skapt et godt politisk grunnlag for 17. mai, og hele 2000 deltok i Oslo-demonstrasjonen. I flere andre byer var det også slike demonstrasjoner. I slutten av mai kasta partiet seg inn i arbeidet med å sikre det kinesiske Wushu-arrangementet. På landsbasis kom hele 10 000 mennesker på forestillingene. Når vi legger til at partiet spilte en aktiv rolle 21. august, 11. september og dessuten deltok i valget i september, må vi slå fast at vi i perioden sett under ett tok oss vann over hodet. Det var saklige og gode argumenter for hver enkelt prioritering, men alt i alt knytta det partiet altfor stramt til datoer og sentral prioritering og tappa oss for krefter.

Hvis vi sammenlikner den vedtatte planen med hva vi faktisk gjorde, så spilte de store datoene en uforholdsmessig stor rolle i forhold til hva vi egentlig hadde bestemt oss for å gjøre. Dette hardkjøret førte også til brudd på masselinja i partiet, der mangelen på politisk motivasjon etter hvert blei erstatta med direktiver.

Internasjonalt arbeid

I denne perioden blei partiledelsen for første gang klar over splittelsen mellom Kina og Albania, og vi satte av mye krefter i sentralkomiteen til å jobbe med dette. Vi hadde en delegasjon på APAs 7. kongress, en delegasjon i Kina, vinteren 77 og en siste delegasjon i Albania i april 1977. I tillegg hadde vi et stort antall møter med marxist-leninistiske partier og grupper fra alle verdensdeler. Dette krevde stor oppmerksomhet og gikk utvilsomt på bekostning av annet arbeid. Det bidro til å dreie partiets oppmerksomhet vekk fra viktige områder av klassekampen i Norge. Vi vil likevel forsvare ei sånn prioritering som en forbigående sak. Vi mener at AKP(m-l) bidro positivt til å begrense skadevirkningene av det albanske splittelsesarbeidet. Vi mener at partiet kom godt samla gjennom den alvorligste krise i den internasjonale kommunistiske bevegelsen siden begynnelsen av 60-åra. Slikt oppnås ikke uten at vi blør litt. SK mener at vi i hovedsak sto for ei riktig linje i denne avgjørende kampen. På det tidspunktet da motsigelsene blei klare for oss informerte vi også partiet, og vi forsøkte så godt vi kunne å holde partiet løpende informert. Likevel må vi gjøre sjølkritikk for å ha undervurdert motsigelsene i den internasjonale kommunistiske bevegelse-

sen. Vi innrømmer at vi har sett på enheten som noe altfor gitt og dermed oversett klare signaler om hva vi kunne vente oss. Så seint som våren 1977 hadde vi fortsatt illusjoner om at det ville være mulig å få den albanske ledelsen til å skifte kurs. Vi overvurderte utvilsomt kvaliteten av ei rekke partier som kalte seg marxist-leninistiske og gikk litt for langt i å sende ut felleseklæringer. Vi har også vært for ukritiske til Kina, og har pådratt oss et rykte i Norge for være etterplaprerer av Kina. Den mer sjølstendige og kritiske holdninga har vi utvikla seinere etter oppsummering av de negative lærdommene, blant annet fra denne perioden. Vi vil likevel ikke gå for langt i sjølkritikken, fordi vi mener mange feil skyldtes manglende erfaring. Grunntrekka i SKs behandling av disse vanskelige spørsmåla var: Kamp for marxist-leninistiske prinsipper, kamp for enheten i den internasjonale ml-bevegelsen og forsvar for partiets enhet. De feila som blei gjort rokka ikke ved det. Nå har vi derimot såpass mye erfaringer fra denne splittelsen at det bør stilles større krav til årvåkenhet, løpende analyse og informasjon.

Sommerleir

Sommerleirene i 1977 blei vellykte når det gjelder oppslutning. Det året blei den første vandroleiren gjennomført som et pilotprosjekt. Hoveddiskusjonene på leirene var revolusjonær fagforeningspolitikk, ut fra et utkast til faglig manifest, folkekrig i Norge og valget. Opplegget for valgdiskusjonen var for upolitisk og uinteressant. SK vil gjøre sjølkritikk for at vi ikke fulgte opp diskusjonen av det faglige manifestet. Folkekrigsdis-

kusjonen brakte partiets militærpolitikk videre framover og la grunnlaget for konklusjoner som er trukket seinere, bl.a. på partiets militærkonferanse. Sommerleirene var skjemma av en del sekterisme i formen, som kommandering og lignende, som har bidratt til mindre oppslutning seinere.

Valget 1977

Sentralkomiteén slutter seg i hovedsak til den kritikken av valgkampen som blei lagt fram i lederartikkelen for TF i mai 1979, trykt som artikkel i sommerleirboka 1979. Valgkampen var ultra«venstre» på mange måter. Den var dårlig innretta på klassekampen i Norge, og det rådde mange uløste problemer i partiet om betydninga av å verve stemmer og gå inn i nærkamp om dagsaktuelle politiske spørsmål. Det beste som blei gjort i valgkampen var underskriftsinnsamlinga for RV i NRK og arbeidet med fagforeningsuttalelser i samband med det. Men det fungerte delvis som ei avsporing fra egentlig valgkamp. SK påla seg sjøl å oppsummere valgkampen i 1977. Et innlegg i TF etter valget pekte på mange av de samme feila som TF-lederen i mai 79 gjorde, men på tross av dette blei det ikke gjort noen oppsummering, verken i 77 eller 78, enda ei slik oppsummering blei lovt flere ganger. Vi beklager at vi brøyt det løftet og mener at mangelen på ei slik oppsummering skadde partiets arbeid og undergravde partidemokratiet.

SK vil nytte høvet til å gjøre sjølkritikk for en alvorlig prinsippfeil som blei gjort i samband med valgkampen i 1977. Da politiet rykka inn i lokalene til Ny Tid, retta vi i praksis hovedkritikken mot Ny Tid. Vi unnlot også

å forsøke å få enhet med SV om en demonstrasjon mot overvåkingspolitiet, i stedet oppfordra vi til boikott av demonstrasjonen fordi den inneholdt viktige politiske feil. Vi beklager ikke at vi kritiserte revisjonistenes feilaktige politikk, men vi beklager at vi ikke rykka kraftig og klart ut til forsvar for Ny Tids krav på ytringsfrihet. Vi beklager at vi ikke retta hovedskytset mot politiets oppførsel. På dette punktet var vår holdning skadelig for kampen for demokratiske rettigheter, og den gavna også den mest reaksjonære fløyen i SV som fikk et godt påskudd for sin hets mot AKP(m-l).

Kampen for de demokratiske rettighetene

1977 var et år med kraftige angrep på de demokratiske rettighetene. Yrkesforbudskampanjen nådde høydepunktet, mange kommunister og progressive mista jobben. Det var året med bombeattentatet i Tromsø og rettssaka mot «Jernkorset». Kampen mot disse overgrepene sto ikke på noen partiplaner, men kom til å kreve stor oppmerksomhet fra forskjellige organer i partiet.

Det blei gjort mye godt og oppfrende arbeid i samband med Tromsø-attentatet, men det blei gjort viktige feil overfor politiet og pressa. Dette trua med å isolere partiet, men i samband med Tromsø-tribunalet samme høst blei mye av dette retta opp, slik at vi oppnådde å forene mange flere folk mot de fascistiske kreftene. Sammen med andre arbeidsfolk slo vi også tilbake flere forsøk på suspensjoner av kommunister og andre progressive høsten 1977.

Fortsatt er det ikke gjort grundig opp med feil i politikken overfor po-

litifolk. Vi trenger både kamp mot politivold og ei masselinje overfor folk i politiet.

Klassikerplanen

Etter at innsamlinga til Klassekampen var slutført, tok SK umiddelbart initiativet til ei innsamling til RV og Forlaget Oktober.

På grunnlag av en analyse som sa at det er et stort behov for klassiske marxist-leninistiske verker på norsk, satte partiledelsen i gang en omfattende kampanje for å utgi slike verker. De tiltaka vi satte i gang var følgende: En stor innsamlingskampanje for Forlaget Oktober, en utvilsomt av forlaget, en abonnementskampanje for Lenin i 12 bind og selvsagt en abonnementskampanje for Mao 13 oppprining og bind.

Innsamlingskampanjen og Lenin-kampanjen blei to store suksesser. Det blei i alt samla inn 2,4 millioner til RV/Oktober til kampanjen blei avslutta i midten av oktober. Det blei oppnådd 115% i Lenin-kampanjen. I perioden fra 1977 til i dag har vi gitt ut flere marxistiske verker på norsk enn i hele mi-bevegelsens historie forut for 1977. Likevel har vi ikke oppfylt de opprinnelige planene. Etter dem skulle vi nå ha kommet i gang med Stalins verker, med Kapitalen og med et utvalg av skriltene til Marx og Engels. Disse planene var utvilsomt for ambisiøse. På grunn av den økonomiske krisa i Forlaget Oktober har det vært nødvendig å skjære drasitt ned på utgivelsesplanen for klassikerne på norsk.

Anti-imperialistisk arbeid

anti-imperialistiske arbeidet var

låg prioritert i partiets planer. Først og fremst ble det drevet et omfattende kontaktarbeid med andre marxist-leninistiske partier og organisasjoner for å motvirke skadevirkningene av APAs revisjonistiske utvikling. Dette hadde positive virkninger. Samtidig ble det anti-imperialistiske arbeidet i Norge prega av den låge innsatsen fra partiet. Riktignok ble det oppnådd bra resultater 21. august og 11. september. Det kinesiske Wushu-besøket ble også høgt prioritert fra partiets side, med positivt resultat.

Samtidig fantes det klare «venstre»-tendenser i enhetsfrontarbeidet, uvilje mot å inngå bredt politisk samarbeid på sak. Arbeidet med å avsløre den sovjetiske sosialimperialismen hadde en viss framgang etter at Sovjet i praksis gjorde Angola til en base for sin ekspansjon. Men dette førte ikke til en økt aktivitet for å avdekke Sovjets press mot Norge.

Partiet støtta den nyoppretta 3. verdenkomitéen. Arbeidet med PAC-turnéer var vellykka. Samtidig var det klart at komitéen hadde en for omfattende plattform og lyktes i liten grad å nå bredt ut.

Ungdomsarbeidet

I denne perioden var ungdoms- og studentarbeidet lågt prioritert fra partiets side. Oppgjøret med høyreavviket i forrige periode hadde først og fremst positive resultater. Samtidig førte det til en del skadelige linjer og taktikk særlig i ungdoms- og studentarbeidet. Det riktige og nødvendige arbeidet for å styrke AKP(m-l) i proletariatet og bedre klasse-sammensettinga bidro til varige og positive resultater i ml-rørsla. Disse er det også i dag viktig ikke å gi slipp på. Samtidig førte dette arbeidet med

seg visse underordna, negative tendenser, bl.a. anti-intellektualisme, studentforakt, nedvurdering av arbeiderklassens behov for kunnskap og krav til innhold i skolen o.l. Denne ultra«venstre»-tendensen førte til at partiet og NKS ble kraftig svekka blant studentmassene. Den førte også til at RU ble drastisk svekka på skole- og gymnasene.

5. PARTIETS VIRKSOMHET FRA HØSTEN 1977 TIL SOMMEREN 1978

Sommeren 1977 vedtok sentralkomiteen en hovedplan for partiets arbeid fram til sommeren 1978. Den blir skapt etter mye kritikk mot den foregående planen. Likevel inneholdt den vedtatte planen store feil, og den svarte dårlig til helheten i partiets behov. Vi kommer tilbake til dette problemet under sammenfatninga av sentralkomiteens planarbeid.

Den vedtatte planen inneholdt tre viktige oppgaver. Hovedoppgava var definert som ungdomsarbeid. Den nest viktigste oppgava var kampen mot byråkrati, og den tredje oppgava var verving. De øvrige oppgavene var studier, kampen mot høyreavvik i det faglige arbeidet og kvinnearbeid.

Denne planen representerte et forsøk på å komme vekk fra det som blei kalt «tredemølla» eller «ekornhjulet» av datoplanlegging. Det blei forsøkt å lage en helhetlig plan for en lengre periode for å oppnå varige resultater.

Det fantes gode begrunnelser for alle de tre viktigste oppgavene. Det var ei krise i partiets ungdomsarbeid, der vi sto i fare for å miste en av de viktigste kildene til partiet. Betydninga av ungdomsarbeidet ble riktig definert. Det ble gjort alvorlige forsøk på å følge opp dette med ungdomskonferanse og ungdomsledersystem.

Likevel ble de kortsiktige resultatene av kampanjen for dårlige. Vi oppnådde ikke den varige styrkinga av RU og NKS som vi tok sikte på, og opplevde at en del tendenser til bedre prioritering gikk fløyten så snart partiet var over på andre oppgaver. Det svake resultatet henger sammen med en rekke forhold. Blant annet analyserte vi situasjonen blant ungdom og studenter dels feilaktig, høyre-bølgen ble benekta, og det ble gjort forsøk på å gjenreise ungdomsarbeidet som om den objektive situasjonen fra begynnelsen av 70-åra var uendra. Ultra«venstre»-strømninger i form av anti-intellektualisme, kunnskapsforakt o.l ble ikke skikkelig analysert og korrigert. Partiledelsen har et stort ansvar for dette. Det må samtidig pekes på at ledelsene i ungdomsforbunda var spesielt aktive i å fremme disse ultra«venstre»-tendensene i en periode. Dette gjorde oppgjøret med isolasjon og sektarisme vanskeligere. Det var også en mangel på diskusjon og utforming av ungdoms- og studentpolitikk. Dermed fikk spontaniteten og tilfeldighetene rå. Arbeidet blant studentene og med NKS ble også svært lågt prioritert i kampanjen. Likevel var det et skritt i riktig retning at partiledelsen så sterkt understreka behovet for å utvikle en revolusjonær ungdoms- og studentpolitikk. Dette peker i retning massearbeid og vekk fra isolasjon og subjektivismen.

Det fantes også en tendens til at partiet «overtok» ungdoms- og studentarbeidet i løpet av kampanjen. Det ble lagt for liten vekt på å hjelpe til med å fostre ungdoms- og studentledere som sjøl kunne utvikle RU og NKS. Da kampanjen var over og partiet trakk seg ut, viste resultatet seg av denne tendensen. Arbeidet i RU

og NKS ble kraftig svekka mange steder, og RU og NKS følte at partiet betrakta dem med en ovenfra—nedad—holdning. Dette hadde RU og NKS stort sett rett i. Innstillinga med respekt for ungdommen og studentene og hjelp til fostring var for lite utvikla. Innstillinga at partiet må ta over for å få fart i sakene dominerte, og forverra tillitsforholdet mellom RU og NKS på den ene sida og partiet på den andre.

Vi mener nå at det hadde vært mulig å oppnå større resultater ved å prioritere ungdommen og studentene formelt sett lavere, men med mer kvalitet der vi prioriterte dette arbeidet. Men å ha ei høy prioritering som ikke blei fulgt opp, førte til en psykologisk moteffekt der de store forventningene ikke ble innfridd med etterfølgende motløshet.

Vi trur samtidig at ungdomskampanjen vil ha en del langsiktige positive virkninger. Den bidro til å rette oppmerksomheten mot behovet for konkret dagspolitikk for NKS og RU, behovet for å fostre mange ungdoms- og studentledere. Disse positive virkningene bør ikke undervurderes.

Anti-byråkratikkampanja tok utgangspunkt i en nødvendig kritikk av byråkratiske feil i ledelsen av partiet og i måten partiet arbeidet på. Den førte også til en del resultater, bl.a. i form av ei bedre masselinje innad i partiet. Kampanja førte til bedre behandling av kritikk og henvendelser, og ga også støtet til at vi begynte å gjøre opp med en del ultra«venstre»-feil i handlinga av partimedlemmer og sekterisme i synet på opptakskrava i partiet. Derimot greide vi ikke å skape drastisk mer rom for laga til å drive massearbeid. Kampanjen løste heller ikke problemene i måten par-

tiet blir leda på, noe vi kommer tilbake til. Den løste heller ikke sikkerhetsspørsmål som var definert som en del av kampanjen. I hovedsak spilte kampanjen likevel en positiv rolle, sjøl om den på langt nær løste alle problemer. Som kampanje og med de svært omfattende målsettingene den hadde var den riktignok mislykka. Men det var også urealistisk å tru at en kunne løse alle de problemene kampanjen tok for seg gjennom ei svær partikampanje.

Vervekampanjen var en riktig stilt oppgave og ble også den mest vellykka vervekampanjen partiet har hatt, og den første der vi har klart å oppfylle målsettingene.

Den store feilen ved planen var derfor ikke de oppgavene som ble stilt, men dels måten de ble stilt på og den prioriteringa av partiarbeidet som de la opp til, og dels at planen så bort fra kjempeoppgaver som ville kreve stor oppmerksomhet.

Klassekampen som dagsavis sto ikke på planen. Vi oppretta ei dagsavis med et nødsrik og hadde så vidt fått den til å hangle og gå, så lager vi en plan som ikke behandler Klassekampen i det hele tatt, og heller ikke økonomiske problemer. Dette var en meget alvorlig, subjektivistisk feil. Klassekampen kom inn på planen først gjennom et direktiv i november og uten at det ble gjort noen endringer i den vedtatte prioriteringa av oppgaver i partiplanen. Dette var nok en feil, fordi det er opplagt at ei så svær oppgave som Klassekampen ville kreve sin plass fra de vedtatte oppgavene.

Intensjonene med å komme vekk fra datoplaner var god, men likevel har vi datoplaner i samband med f.eks. 8. mars og 1. mai. Dermed kan vi ikke se bort fra dette i plan-

arbeidet, slik vi gjorde i 77/78-planen.

Det er to svært viktige innvendinger til som kan rettes mot planen for 77/78, og det er: Planen tok lite hensyn til hvordan partiet faktisk ser ut, og den tok lite hensyn til det som faktisk skjedde i samfunnet rundt partiet.

Den første feilen var at vi ikke tok hensyn til de endringene som var i ferd med å skje i partiets organisasjonsstruktur og i sammensettinga av partiet, aldersmessig, yrkesmessig og på andre måter.

Den andre feilen besto i at vi ikke planla med å takle viktige hendinger i Norge og verden som vi delvis kunne forutse, sånn som tariffoppgjøret i 78, og delvis ikke kunne forutse, sånn som Vietnams første invasjon i Kampuchea. Uansett mangla planen spillerom.

Når det gjelder de øvrige oppgavene på planen, skoling og diskusjoner i samband med motsigelsene i (det vi da kalte) den internasjonale kommunistiske bevegelsen, fortsatt kamp mot høyreavviket i det faglige arbeidet og kvinnepolitikken, så var først og fremst kampen mot faglig høyre stilt. På dette tidspunktet var hovedproblemet i det faglige arbeidet ikke høyre-feila, men sekterisme og ultra«venstre»-feil i taktikken. På denne tida begynte partiledelsen også å alvorlig forsømme det faglige arbeidet. Kvinnearbeidet var riktig stilt, men uten oppsummering av kvinnekampanjen ble det med intensjonen. Studiene var riktig stilt ut fra de internasjonale motsigelsene og det allmenne skoleringsbehovet i partiet.

Studier

Partiplanen la opp til et ambisiøst

studieprogram for sjølskolering. Maos artikler om andre verdenskrig og hans essay «Om den langvarige krigen» skulle leses. Et hefte med klassiskermateriale om ungdommen ble solgt i et stort opplag og skulle studeres. Deler av den store polemikken mellom KKP og SUKP skulle studeres. Til slutt skulle utdrag av Mao bind 5 studeres. Det er ingen tvil om at dette studieprogrammet var altfor stort og at det var lagt opp et altfor høyt tempo. Så langt vi har oversikt over disse studiene var de første Mao-studiene vellykte, mens studiene av polemikken og delvis Mao bind 5 falt sammen. Studieprogrammet skulle i det minste vært halvert, og det skulle vært gitt bedre oppfølging. Det var et tap at vi ikke lyktes bedre i å lage en studiekampanje i Mao bind 5, fordi denne boka inneholder svært viktige teoretiske studier, som partiet hadde trengt sårt å ha en bedre forståelse for. De artiklene som virkelig ble studert i partiet, bl.a. om taktikk og om det indre partilivet, fikk også stor betydning.

Det blei også lagt et kurs for kader på DS-nivå på grunnlag av erfaringer fra liknende kurs tidligere i Tromsø og Oslo. SK har ingen oversikt over hvor mange som brukte studie tilbudet.

Feilsлага med det overambisiøse studieprogrammet førte til usikkerhet i ledelsen og på lavere plan om hvilke metoder vi skal bruke for å drive kontinuerlige studier. På den ene sida har vi erfaring for at de sirkeste studiene er de som drives organisert i laga, og på den andre sida forsøkte vi å være tilbakeholdne med å pålegge laga mer enn de alt hadde, fordi vi var klar over at vi allerede hadde lagt på dem for mye.

Internasjonalit arbeid

Sommeren 1977 sendte de albanske lederne ut sin 7. juli-leder som var et dårlig kamuflert angrep på Kinas Kommunistiske Parti og Mao Zedongs tenkning. I innhold var det også et angrep på mye av det AKP(m-l) står for og har stått for. Sentralkomiteen vedtok derfor en skarp kritikk av den albanske artikkelen, som var politisk klar, men kameratslig i formen. Dette brevet blei publisert innad i partiet, og har seinere blitt offentliggjort. I den internasjonale marxist-leninistiske bevegelsen har brevet blitt godt mottatt og det blei også godt mottatt i partiet. Vi har aldri fått noe svar på brevet og det albanske partiet begynte i og med det brevet å behandle AKP(m-l) som om forbindelsene allerede var brutt. Det viser hvor lite oppriktige Hoxha & co er i sine klager over «store partier» som tramper på «små partier». Den revisjonismen de beskylder andre for, praktiserer de sjøl.

På tross av at de albanske lederne i lang tid hadde jobba for å sverte Kina og splitte den internasjonale ml-bevegelsen, unnlot AKP(m-l) å ta opp polemikk eksternt. Dette skapte taktiske problemer for oss og gjorde det lett for våre motstandere å latterliggjøre oss. Likevel gikk vi ikke ut med noen ekstern kritikk av de albanske lederne for de sjøl i klartekst reiv i stykker de siste restene av enhet i den internasjonale bevegelsen. Først da offentliggjorde vi vårt brev og en polemikk mot de albanske ledernes revisjonisme. Dette skjedde sommeren 1978.

Høsten 1977 fant SK det også nødvendig å sende et brev til KKP der vi ga uttrykk for uenighet i KKP's påstand om at Jugoslavia er et sosiali-

stisk land. Vårt standpunkt bygde på grundige undersøkelser av samfunnsforholda i Jugoslavia og studier av marxistisk teori. Det har ikke blitt rokka av noen argumenter som KKP seinere har lagt fram eller av de videre undersøkelsene vi har gjort. Vi har seinere hatt samtaler med representantet for KKP om dette spørsmålet der vi utdypa vårt syn, men vi har ikke villet gå inn i noen videre polemikk om dette spørsmålet. Begge parter er klar over at det eksisterer en klar uenighet om dette spørsmålet, men samtidig mener også begge parter at dette er underordna den grunnleggende enheten mellom våre to partier. Brevet representerte brudd med tendenser til servilitet overfor KKP og Kina. Den mer uavhengige holdninga som partiet inntar nå, der vi kombinerer kritisk granskning med internasjonalistisk støtte, er et resultat av de diskusjonene som begynte i samband med brevet om Jugoslavia.

Faglig arbeid

(ikke skrevet)

Anti-imperialistisk arbeid

Denne perioden betydde et visst oppsving for det anti-imperialistiske arbeidet. Eritrea-arbeidet hadde en viss framgang, og innebar et visst oppgjør med «ektisme» og «venstretendenser» i tverrpolitisk arbeid. Sommeren og høsten 1977 gikk Klassekampen i spissen for å avsløre Sovjets press mot Norge, både på Svalbard og i Barentshavforhandlingene. Avsløringene vakte stort oppsikt, og bidro til å styrke årvåkenheten mot Sovjets press i Norge.

I desember 1977 gikk Vietnam til sin første store invasjon i Kampu-

chea. Etter noen uker med hard kamp blei de slått tilbake. Denne forbrytelsen burde vært en kraftig vekker for alle som ennå hadde illusjoner om Vietnam, og den burde gitt oss et varsel om hva som ville komme i Sørøst-Asia. Vi reagerte sjølsagt kraftig mot det som skjedde, men tok ikke advarslene alvorlig nok, ved blant annet å forberede folk flest på mulighetene for en ny vietnamesisk invasjon. Vietnams forræderi har kommet som et sjokk for den progressive og anti-imperialistiske bevegelsen i verden. Det gjelder også i Norge. Med partiets erfaringer og kunnskaper kunne vi gjort mer i denne perioden for å forklare folk årsakene til dette forræderiet til Vietnam.

Våren 1978 invaderte Israel Sør-Libanon og blei isolert over hele verden. På grunnlag av en FN-resolusjon sendte Norge soldater til FN-styrken som skulle påse at Israel trakk styrkene tilbake. Partiet utvikla en helt riktig og fleksibel taktikk overfor FN-styrken. Denne taktikken er vi stolte av og vi er av den overbevisninga at den har vært et viktig bidrag til å støtte det palestinske folket og øke forståelsen for deres kamp i Norge.

Sammen med andre anti-imperialister har partiet vært med på å støtte og skaffe folk og utstyr til Palestinakomiteens helseteam i Libanon. Dette er også konkret anti-imperialisme. De partikameratene og andre anti-imperialister som har deltatt i dette arbeidet fortjener all honnør for sin offervilje og sin store innsats.

I deler av det anti-imperialistiske arbeidet fantes det i perioden positive tendenser til oppgjør med «venstre»-holdning til breie allianser på sak. Perioden representerte også et visst opp-

sving i den aktivistiske anti-imperialismen; relativt mange ble mobilisert i demonstrasjoner o.l. Samtidig viser det svake solidaritetsarbeidet med Kampuchea og et fortsatt svakt utvikla arbeid mot Sovjets press mot Norge at spørsmålet om *sosialimperialismen* fortsatt ble behandla på en utilfredsstillende måte.

Sommerleirene

Sommerleirene i 1978 fikk et stort tilskudd av vandreleire på grunnlag av erfaringene fra året før. Dette var svært vellykka. Hoveddiskusjonene på leirene var: krisepolitikk, Sovjet og 3. verden. Nok en gang var det obligatoriske diskusjonsprogrammet for stort, og når vi ser flere års leire under ett har det vært en for stor overvekt av internasjonale temaer. Dette har bidratt til å dreie partiets og bevegelsens oppmerksomhet vekk fra viktige innenrikspolitiske spørsmål. Krittikk av disse to tinga har blitt fremma fra medlemmer og sympatisører uten å bli tatt alvorlig nok.

Forøvrig viser vi til sentralkomiteens vedtak til alle medlemmer sommeren 1978 som heter «Sjølkrittisk vurdering av årsplanen 1977/78». Vi betrakter dette vedtaket som et beregningsdokument, sjøl om det gjennomgående er for positivt i vurderingene av planene og resultatene av dem.

Resultater i perioden forøvrig

Samla sett oppnådde partiet noen av sine aller beste resultater i denne perioden. 1. maibevegelsen i 1978 var den største vi har deltatt i og første gang vi passerte tallet for 1975 på antall demonstranter. Vi hadde den største medlemsøkninga i partiets hi-

storie og vi deltok i framgangsrrike 21. august-arrangementer.

6. PERIODEN FRA SOMMEREN 1978 TIL HØSTEN 1979

Fra 1975 har den norske økonomien vært inne i en krisetilstand med noen variasjoner. I desember 1977 kom Ulveseth-utvalgets innstilling om nedlegginger i skipsbyggingsindustrien og ved statsbudsjettet for 1979 (framl. i 78) forlot regjeringa definitivt motkonjunkturpolitikken. Sommeren 1978 var hovedtrekk i denne situasjonen noenlunde klar for sentralkomiteen. Vi pekte på at den økonomiske krise ville skjerpes og at det var nødvendig for partiet å stille seg i spissen for arbeiderklassens forsvarskamp mot lønnsnedslag, arbeidsløshet og sosial nedrustning.

Samtidig mente sentralkomiteen at krigsfaren fortsatt økte og at dette stilte partiet overfor store politiske og organisatoriske oppgaver.

Denne analysen ble sammenfatta i en plan som pekte på sammenhengen mellom de objektive forholda i Norge og verden og de oppgavene vi som parti måtte gjennomføre. Planen ble også i motsetning til tidligere utforma i samråd med en rekke distriktstyrer og lag. På denne måten var planen også mer i samsvar med virkeligheten i og utafor partiet enn de forutgående planene.

Denne planen, som kunne blitt den beste partiplanen i perioden, ble kullkasta av den truende konkursen i Klassekampen og Oktober høsten-78. Dersom SK hadde sett disse problemene på et tidligere tidspunkt, kunne vi ha lagt planer som ville brakt oss raskere gjennom dem og med færre ressurser. (Dette er behandla i SKAU's sjølkritikk for den økonomi-

ske krise i partiet, og som er å oppfatte som et beretningsdokument.) Slik som det ble, måtte planene kastes om. Hovedoppgava for perioden ble endra til å redde KK som dagsavis.

Kampen for å redde Klassekampen som dagsavis

Utfra de negative lærdommene i foregående plan, satte SK arbeidet med Klassekampen som partiets oppgave nummer to i planperioden. SK-møtet hadde mangelfullt materiale om den økonomiske stoda i avisa, men tilstrekkelig til å sette i gang jubileumskampanjen med målsetning å øke abonnementsstallet. Det blei også planlagt å samle inn penger til avisa.

På seinhøsten blei det klart for SK at avisa var på konkursens rand, i likhet med forlaget Oktober. SK la da en plan for om mulig å redde avisa. Avisa gikk med underskudd hver eneste dag og hadde en enorm gjeldsbyrde. For å løse disse problemene var det nødvendig å samle inn store pengemidler til drift og gjeldssanering, samtidig som vi forsøkte å komme i driftsmessig balanse. Etter vanlige økonomiske lover ville Klassekampen utvilsomt vært konkurs. Men medlemmenes og sympatisørenes fantastiske innsats klarte å skaffe avisa den nødvendige kapitalen og et stort antall nye abonnenter. I februar 1979 så det ut til at det kunne være mulig å nå et abonnementsstall som ville gi driftsbalanse. Men vi klarte ikke å dekke opp frafallet på våren, og i mai blei det nødvendig å gå inn for å søke statsstøtte om ikke avisa skulle gå konkurs. Samtidig som kampanjene økte inntektene, skar SK og redaksjonen ned på utgiftene så langt vi fant det forsvarlig. Vi foretok også sane-

ring i Oktober og utskiftinger i den økonomiske ledelsen i partiet. Resultatet av denne hestekuren er bra.

Vi vil beklage at vi behandla spørsmålet om statsannonser på en dogmatisk og udemokratisk måte. Spørsmålet var også oppe i SK da den behandla den økonomiske krise, men ble avvist med henvisning til prinsipprogrammet. Det var en feil at dette ikke ble sendt ut til diskusjon i partiet. I stedet ble en debatt i Klassekampen om dette avskjært på initiativ fra partiledelsen. Vi vil likevel forsvare at vi på grunnlag av situasjonen for KK skulle ta mot statsstøtte, sjøl om forslaget ikke var diskutert i partiet. Alternativet til dette hadde vært avvikling av KK som dagsavis.

På grunn av partimedlemmenes store innsatsvilje har det vært mulig å klare det umulige. Klassekampen er nå sikra. Avisa kan fortsette som en kommunistisk dagsavis, riktignok med statsstøtte, men uten noen konkurssfare hengende over hodet. Det har stått klart for SK at partiet ikke ville tåle flere slike kjempeløft i oversiktlig framtid, som det vi har gjennomført nå. Vi trenger et pusterom og ikke minst trenger vi å konsentrere oss om andre oppgaver. Derfor har det vært ei forutsetning for SK at vi skulle klare å drive dagsavis videre med mindre bruk av krefter. Det er nå oppnådd. Vi kan nå ta fatt på ei gradvis og forsiktig utbygging av avisa på et langt bedre fundament enn det vi hadde da avisa starta som dagsavis.

Nå har vi også bedre forutsetninger til å starte den politiske debatten om avisas redaksjonelle linje enn da konkurstruselen lå på lur hver eneste dag. Klassekampen har i dag en helt annen respekt og tyngde innafor mange miljøer enn da den starta. Den er et vik-

tig taktisk redskap for partiet. Etter at avisa har gjort opp med viktige venstrefeil i linja og skrivestilen har den økt partiets innflytelse og prestisje.

I 1979 brøyt Klassekampens budsystem for alvor sammen. Det var oppretta av sikkerhetsmessige grunner og har krevd enorme krefter fra partimedlemmer og sympatisører. Arbeidet har krevd stor innsats som ellers ville kunne vært brukt på andre måter. Da avisa blei starta mente vi at det var nødvendig å ta denne belastninga av strategiske grunner og argumentene er gode nok. Men virkeligheten har tvunget oss til å nedlegge det ene buddistriktet etter det andre. Budorganiseringa truet med å knekke ryggen på partiet på sted etter sted. Dette kunne vi ikke tillate og var derfor nødt til å trekke den eneste mulige konklusjonen: nedlegging av store deler av budsystemet. Det er gjort noen tiltak for å kompensere for den sikkerhetsmessige belastninga ved ei slik omlegging.

På grunn av avisas store problemer har det eksistert ei politisk linje i partiet for å legge ned avisa. Denne linja gikk ut på at søl om vi løste de kortsiktige problemene med økonomien var avisa mer til skade enn til gagn. SK har avvist denne linja. Dersom ei slik linje hadde vunnet fram ville den påført bevegelsen nærmest katastrofale skadevirkninger. Ei slik linje ser også bort fra partiets behov for omfattende ekstern propaganda og vår mulighet til å gripe inn i viktige politiske hendinger med ei dagsavis.

Arbeiderklassen og krise

Dette var definert som hovedoppgave for partiet. Det har det ikke blitt.

Vi stilte ei målsetning for hele plan-

perioden (fram til sommeren 1980) som lød slik:

«Å øke partiets innflytelse i arbeiderklassen, utløse kamper, utvikle flere kampforeninger, vinne mange nye posisjoner og bygge ut partiet kraftig på arbeidsplassene.»

På tross av de økonomiske problemene har vi oppnådd noe på de fleste av de områdene som nevnes i målsetninga, og planperioden er fortsatt ikke ferdig.

Vi har ikke styrka partiets innflytelse i arbeiderklassen på den måten vi tenkte oss. Vi har ikke kommet ut med nok politikk til arbeidsfolk, slik meninga var.

Vi vil gjøre sjølkritikk for at vi ikke reagerte øyeblikkelig på Ulveseth-utvalgets innstilling med eksternt materiell. På den måten kom vi på etterskudd, til og med i forhold til revisjonistene i SV.

Krisa blei også tatt opp som tema på sommerleirene 1978 og vi fikk en interessant diskusjon på grunnlag av et mangelfullt kriseprogram. Sentralkomiteen vil gjøre sjølkritikk fordi den ikke sammenfatta disse diskusjonene til et skikkelig handlingsprogram mot krisa. Den viktigste videreføringa av krisediskusjonene blei nå diskusjonene om RVs valgprogram. Vi har ikke utarbeida godt nok materiale om kampen for arbeidsplassene og andre deler av krisepolitikken til at vi har kunnet vinne helt nytt land. Særlig partiavdelingene på arbeidsplassene har med rette sakna argumenter og paroler fra partiet som svarer til den situasjonen arbeidsfolk står i. Årsaken til at vi ikke har vært på høyden her er at partiledelsen har vært nødt til å bruke så store deler av kreftene sine til å handskes med den økonomiske krisa i partiet. Men likevel har vi oppnådd en del på dette

området. RVs framgang i viktige industrikommuner er så klar at det blant annet må skyldes en større innflytelse i arbeiderklassen.

Når det gjelder å utløse aksjoner, sa planvedtaket klart fra at vi bare vil utløse aksjoner når arbeidsfolk er modne for det. Av ulike grunner har borgerskapet lykket midlertidig i å holde kampen til arbeidsfolk nede. Lønnsstoppen førte til noen demonstrasjonsstreiker, men i forhold til hvor alvorlig angrep det var på levestandarden og fagforeningenes rettigheter kan en ikke si at det blei noen virkelig omfattende bevegelse.

Vi har gitt lite hjelp til de kameratene som står i spissen for kampforeninger. Dette er en feil som kunne vært unngått på tross av de økonomiske problemene.

Vi har styrka de faglige posisjonene våre kraftig i denne perioden. Mange kommunister og progressive er nå i den situasjonen at de nyter stor eller forholdsvis stor faglig tillit i fagforeningene sine. Dette har ført til at mange kamerater nå har faglige tilslitsverv, mange flere enn før. Sentralkomiteen har likevel forsømt sin plikt til å gi disse kameratene hjelp og i å dyktiggjøre dem faglig, slik at de kan leve opp til de forventningene arbeidskameratene har stilt til dem. Det er nå utarbeida et faglig kurs som tar sikte på å rette på denne forsømmelsen.

Det punktet i planmålsetninga som har svikta mest er utbygginga av partiet på arbeidsplassene. Arbeidsplasslaga har fått svært lite hjelp og anvisninger. Planene har ikke vært tilpassa deres behov og det er også gjort svært lite for å bygge ut partiet på nye steder. I stedet er deler av partiorganisasjonen i industrien svekka i perioden. SK tar på seg hovedansva-

ret for denne utviklinga.

Anti-imperialistisk enhetsfront er arbeid var den tredje oppgava på partiplanen. Vi kan ikke si oss tilfreds med hvordan SK og partiet har løst denne oppgava. Den har på ingen måte hatt tredjeprioritet i partiet. Vi har heller ikke utarbeida det studiematerialet som vi lovte i planvedtaket.

Den internasjonale utviklinga har krevd stadig mer oppmerksomhet på anti-imperialistisk arbeid. Vårt arbeid har ikke stått i samsvar med dette. Det viktigste området for anti-imperialistisk kamp har vært og er Kampuchea. Vietnams barbariske invasjon og okkupasjon av Kampuchea er kanskje den alvorligste utfordringa til verdens folk i syttiåra. Vi har deltatt i noen demonstrasjoner og opprop mot denne invasjonen og drevet noe støttearbeid, men vi har ingen grunn til å være tilfreds. Et lite folk trues med utslettelse, mens vi bare yter litt nå og da. En viss demonstrasjonstrøtthet etter en periode med svært mange demonstrasjoner har gjort seg gjeldende. Men det er heller ikke tvil om at den imperialistiske propagandaen om Pol Pot-regjeringa har gjort sin virkning også på kommunister og andre ærlige anti-imperialister. SK har gjort noen tiltak for å motvirke disse tendensene, men ikke lykkes så veldig godt. Vi har lyktes med å vinne støtte innafor andre politiske grupper for protestene mot Vietnams aggresjon. Erfaringene viser at her er det mye mer å hente.

Kampen i Eritrea har også krevd sitt støttearbeid, der partiet har ytt en jamn og stabil innsats uten de helt store høydepunktene. Dette er også en viktig kamp som vi stadig må støtte, så aktivt vi kan.

Kampen i Eritrea har også krevd

sitt støttearbeid, der partiet har ytt en jamn innsats uten de helt store høydepunktene. Dette solidaritetsarbeidet har vist at det er mulig å oppnå breie politiske allianser, både blant de politiske mellomgrupperingene og blant ungdom.

AKP(m-l) tok aktivt del i demonstrasjonene mot Begin i samband med fredsprisen. Oslo-demonstrasjonene vakte internasjonal oppmerksomhet. De representerte en bra politisk bredde, og var samtidig et uttrykk for en korrekt enhetsfrontpolitikk i motsetning til de revisjonistiske ledernes splittelseslinje. Vi har i denne perioden styrka vårt samarbeid med PLO. Det arbeidet som partiet, sammen med en lang rekke anti-imperialister, har gjort for Palestina, har hatt stor og direkte betydning for den endringa som er skjedd i opinionen: Kraftig økt støtte til det palestinske folket og tilsvarende isolasjon av Israel.

I samband med 10-årsdagen for invasjonen i Tsjekkoslovakia tok vi del i en omfattende demonstrasjonsbevegelse mot Sovjet og var med på å samle inn over 50 000 underskrifter som protest mot okkupasjonen. Også i dette arbeidet støttet vi aktivt opp om en korrekt enhetsfrontpolitikk, i hard strid med revisjonistiske ledere. Ultra«venstre»-tendenser i linje og taktikk var på vikende front. I 1979 gikk demonstrasjonene naturlig nok tilbake, delvis fordi partiet var nødt til å prioritere dette arbeidet lavere og delvis fordi det av naturlige grunner ikke var så stor oppmerksomhet omkring 21. august som ved 10-årsdagen. 21. augustarbeidet 1979 representerte imidlertid et nytt positivt skritt i retning av større tverrpolitisk bredde, en tendens vi som parti har støtta aktivt opp om. Det er lagt et

grunnlag for et permanent solidaritetsarbeid med Tsjekkoslovakia og mot Sovjet som har større bredde enn det vi ser i mange andre anti-imperialistiske kampanjer. Samtidig ser vi et stort behov for å prioritere opp solidaritetsarbeidet med den demokratiske opposisjonen i Sovjet og det øvrige Øst-Europa.

I perioden har den aktivistiske anti-imperialismen gått tilbake. Dette skyldes mange forhold, inkludert krisetendensene i partiet. SKs veiledning og studiehjelp har også vært for svak i en for partiet vanskelig periode. Samtidig viser deler av det anti-imperialistiske arbeidet at grunnlaget er bra for svært breie politiske allianser i sak, og at vi som parti i større grad enn tidligere evner å oppmuntre denne tendensen. Denne positive utviklinga i tverrpolitisk opinion står i motstrid til vår evne til å organisere og bygge opp det aktivistiske massearbeidet.

Dette viser behovet for at SK gir bedre veiledning til hvordan arbeidet kan drives lokalt og innafor ramma av realistiske planer. Det viser også at vi har stilt for store oppgaver på en lang rekke områder. Dette har bl.a. ført til at vi har gjort for dårlig arbeid med de sakene som virkelig burde prioriteres høgt (f.eks. Kampuchea-solidaritet). Dette viser at vi må konsentrere kreftene mer om de virkelige viktige anti-imperialistiske oppgavene, og ikke spre kreftene.

Og så i kampen mot den sovjetiske sosialimperialismen viser perioden at det er nødvendig å prioritere forskningsarbeid, propagandaarbeid og solidaritetsarbeidet.

Kaderfostring, skolering, verving og sikkerhetsarbeid var definert som oppgave nummer fire på årsplanen. Måten oppgaven var stilt på viser

problemene med planmodellen. Tre adskilte oppgaver var samla under en overskrift og formelt sett prioritert likt.

På grunn av det økonomiske sammenbruddet var SK nødt til å ta folk av disse oppgavene sentralt for å bruke dem på å løse akutte problemer. Derfor har vi ikke oppnådd det gjennombruddet som vi tok sikte på.

Kaderfostringa deler seg klart i to. Et stort antall kamerater i partiet er valgt til tillitsmenn i partiet uten at de har fått den nødvendige skoleringa og hjelpa til å utvikle seg. Samtidig er det hevet over enhver tvil at vi har utvikla en god del kamerater i denne perioden. Flere kamerater har fått prøve seg på sjølstendige oppgaver og har vist seg dyktige til å løse dem. Valgkampen fungerte som en maskin for kaderfostring. Mange kamerater blie stilt på prøve og klarte seg godt. Vi er i ferd med å få flere eksterne ledere, sjøl om fostringa ennå er for lite planmessig.

Partiets obligatoriske skoleringsmateriale var kriseboka. Vi har ingen endelig oppsummering av hvordan den har fungert. Den forsøkte å kombinere klassikerstudier med studier av norsk virkelighet. For dem som har studert den har den ført til en mer konkret kunnskap om verdiloven og marxistisk kriseteori, men fordi studiene ikke blei gjennomført kollektivt har vi ikke noe tall på hvor mange det gjelder.

I samband med de store problemene som har eksistert på flere områder av partiarbeidet i perioden, har innmeldingene i partiet minket og utmeldingene har økt noe. Dette har ført til stagnasjon i den samla medlemsutviklinga i partiet i første halvdel av '79. Vi har i denne perioden heller ikke hatt noen ny grunnsirkel. Høsten

-79 er mulighetene til å endre dette absolutt til stede, bl.a. gjennom at vi har vunnet nye sympatisører i valgkampen og nylig har fått en ny grunnsirkel.

På sikkerhetens område er vi i ferd med å løse viktige problemer som har stått uløst siden det 2. landsmøtet.

Kommune- og fylkestingsvalget 1979

Valgkampen var satt opp som en oppgave for partiet fra tidlig i mai til midten av september, (hovedoppgave). Det var en feil at SK ikke la opp til valgdiskusjon høsten 1978. Diskusjonsmøtet i partiet i mai-juni kom for seint til å ha noen reell innflytelse på den politiske linja for valgkampen.

Den linja som RV fulgte i 1979 fikk sin tilslutning på plenumsmøte i SK våren 1979. SK har ikke gjort ei oppsummering av valgkampen men vi viser til en artikkel av partiformannen som kan danne grunnlag for diskusjonen i partiet. Vi vil sjøl understreke følgende lærdommer:

— Partiet har til nå gjort for lite med parlamentarisk arbeid. I denne perioden må slikt arbeid være en viktig del av partiets taktikk, som de ledende partiorganene må følge nøye med i og lede skikkelig.

— Vi skulle ha stilt i flere kommuner og fylker. Vi hadde gode erfaringer med å stille når det gjaldt utadvendt massearbeid og utvikling av partiets politikk. Flere steder var det fordelaktig for revisjonistene at vi ikke stilte.

— Valgkampene i 1975 og 77 inneholdt viktige venstrefeil som det blei gjort oppgjør med i 1979. Undervurdering av dagskampen og mangelen på konkret norsk politikk var blant

de feila som blei gjort da. 79-valgkampen retta på dette på en god måte.

— Gjennom valgkampen svekka vi forsøkene på å kriminalisere partiet og vi gjorde oss godt gjeldende i den offentlige debatten. Vi lærte mer om betydninga av legalt politisk arbeid og utvikla partiets politikk på en rekke felter.

— Valgkampen blei en suksess der resultatene overgikk de forventningene vi hadde grunn til å ha. Dette skjedde på tross av de indre problemene i partiet i denne perioden.

— Før valgkampen sto vi ganske svakt blant ungdommen, men ved bevisst satsing på skolemøter og en klar og grei framstilling av vår politikk oppnådde vi en tydelig framgang.

— Taktikken med å stille sammen med uavhengige sosialister i RV ga en større bredde enn tidligere, samtidig som det stiller nye krav til partiets arbeid på dette området. Vi trenger en diskusjon i partiet om hvordan vi skal utvikle dette samarbeidet videre og hvilken rolle det skal spille i vår strategi.

Ungdomsarbeid

I denne perioden har ungdomsarbeidet hatt en låg prioritering i partiets planer. Reelt sett har også partiets arbeid vært lågt prioritert.

I lengre perioder har det vært lite kontakt mellom partiets sentrale ledelse og RU og NKS-ledelsen. I den siste delen av perioden er denne unormale situasjonen blitt retta på.

Etter at ungdomskampanjen var over og partiet stort sett hadde trukket seg ut av ungdomsarbeidet, ble det gjort en del enkelttiltak for å hjelpe RU og NKS. Men ofte ble dette

byråkratiske tiltak som ofte førte til negative resultater. Et av disse var omorganiseringa av NKS-ledelsen. I praksis førte dette til at både den sentrale NKS-ledelsen og Oslo-ledelsen i NKS ble kraftig svekka. Tiltaket var et udemokratisk overgrep fra partiledelsens side som førte til mye skade.

Kunnskapen om stoda i NKS og RU var for svak til at enkelttiltak kunne føre til positive resultater.

Fortsatt fantes også en tendens til arroganse fra partiets side overfor NKS og RU rundt om i landet. Noen tiltak er tatt for å endre på denne situasjonen, men fortsatt er ikke problemet skikkelig løst.

Samtidig finnes det mistillit til partiet, både blant RU-medlemmer og særlig NKS-medlemmer. I NKS gir dette seg bl.a. uttrykk i klare tendenser til løsriving av NKS fra partiet. Dette avspeiler at partiet har behandla ungdomsforbunda for lemfeldig i en lengre periode, og må se det som en viktig oppgave å rette opp denne unormale tilstanden.

Men det avspeiler også feilaktige politiske og ideologiske tendenser i NKS. Tendensen til løsrivelse av NKS fra partiet kan bare delvis forstås på bakgrunn av feil som partiet har gjort i forholdet til NKS. Her må NKS-ledelsen sjøl ta ansvar for den situasjonen som er oppstått. Tendensen til løsrivelse er skadelig, og både partiet og NKS må ofre dette spørsmålet stor oppmerksomhet og løse det på korrekt og kameratslig vise.

Samtidig finnes det positive tendenser i ungdoms- og studiearbeidet. Ledelsene i både RU og NKS har orientert arbeidet mer i retning av å arbeide der massene er. RU har starta et systematisk arbeid med skole- og

gymnaspolitikk. NKS legger sterkere vekt på interessekamp og fagkritisk arbeid. Dette begynner å gi positive resultater.

Partiets ledelse av ungdoms- og studentarbeid består bl.a. i å oppmuntre disse positive tendensene.

Internasjonalt arbeid

På grunn av den økonomiske krise måtte partiets internasjonale kontaktarbeid reduseres en god del (dvs. kontakt med ml-organisasjoner, anti-imperialistiske frigjøringsorganisasjoner og demokratisk opposisjon i Øst-Europa). Dette har vært nødvendig, men har samtidig svekka vårt internasjonale arbeid en del.

Vårt noe usjølstendige forhold til Kina og Kinas Kommunistiske Parti ble korrigert først og fremst i denne perioden. Den mer solidariske, men samtidig kritisk-analystiske holdninga kunne med fordel ha blitt fremma av SK på et tidligere tidspunkt.

Avstemninga om internasjonale spørsmål i partiet viser at det finnes stor enighet om sentrale internasjonale spørsmål. Samtidig avspeiler den det reelle behovet for å analysere den siste utviklinga i Kina på en sjølstendig og grundig måte.

7. (SLUTTKAPITTEL).

(Idet beretningsutkastet sendes ut har ikke SK rukket å gjøre noen helhetlig sammenfatning av resultatene av landsmøteperioden sett under ett. Vi har konsentrert oss om å legge fram materiale om det løpende arbeidet som er gjort og om å analysere feila i partiets arbeid og særlig feil som SK sjøl må ta ansvaret for. Vi har ikke gjort et tilsvarende arbeid med de positive sidene og de gode resultatene.

Det arbeidet står vi overfor nå. Utkastet som helhet vil derfor ha en for negativ slagside. For å bøte på dette legger vi ved et riss av de positive resultatene vi mener partiet har oppnådd i perioden, uten at dette nødvendigvis er fullstendig.)

— Organisatorisk er partiet vesentlig større enn ved 2. landsmøte både i antall medlemmer og særlig i organisasjoner. Vi er i større grad organisert i industrien og vi har fått virkelige organisasjoner på landsbygda. Våre distriktsorganisasjoner dekker nå nesten hele landet, og det er en betydelig framgang fra forrige landsmøte. Klassesammensetninga er også bedra gjennom perioden som helhet.

— Partiet har vist evner til å forene marxismen-leninismen-Mao Zedongs tenkning med norsk virkelighet. Partiet har vesentlige kvaliteter på dette området som er en av våre sterke sider, sjøl om vi vel har det grøveste foran oss.

— Partiet har spilt en viktig rolle i streikekampen og andre deler av arbeiderklassens faglige kamp som har satt varige spor etter seg. I hovedsak har partiet en ærerik historie på dette området, sjøl om vi har en god del svakheter som vi ønsker å rette opp.

— Vi har ei kommunistisk dagsavis som er et viktig taktisk redskap for partiet, som gir oss økt innflytelse og som knytter folk til partiet. Avisa har heva seg langt over det allmenne slagordnivå og bidrar til å utvikle partiets konkrete politikk for norske forhold.

— Vi har en landsomfattende organisasjon og en landsomfattende politikk som blant annet kommer til uttrykk ved at vi har 25 RV-representanter i kommunestyre og fylkesting. Det i seg sjøl er en viktig taktisk styrke.

— Vi har stått samla gjennom den største krisa i den internasjonale kommunistiske bevegelsen siden bruddet mellom KKP og SUKP. Det i seg sjøl sier en del om partiets kvaliteter.

— På tross av uenighet og indre problemer har partiet opprettholdt en indre enhet som er ganske unik i den internasjonale ml-bevegelsen. Vi har aldri på noe tidspunkt hatt to sentra i den norske ml-bevegelsen. Denne enheten må vi ta vare på, fordi den er noe av det viktigste vi har.

— Partiet har stått gjennom store vanskeligheter, som den økonomiske krisa, og klart å løse mange store problemer i fellesskap.

— Sjøl om det er grunn til å rette kritiske merknader til SKs evne til å drive kaderfostring, er det et faktum at partiet i dag har et større antall dyktige kadre med lokal forankring og masseforankring enn noen gang tidligere.

— Partiet har gått i spissen for å utvikle den anti-imperialistiske bevegelsen fra en situasjon da USA var den farligste supermakta til Sovjet er blitt det, på en slik måte at den anti-imperialistiske bevegelsen aldri på noe tidspunkt er overtatt av revisjonistene. Den anti-imperialistiske opinionen er i hovedsak klar i sin motstand mot begge de to supermaktene.

— Vi har hatt en eksplosjonsarta utvikling i tallet på partikamerater med faglige tillitsverv.

Noen problemer i partiets arbeid og lærdommene av dem

I 1979 har det vært en del snakk om «krisa i partiet». SK vil avvise ideen om at det finnes en allmenn krisa i partiet. Noen områder har vært ramma av virkelig krisa, mens andre områder har hatt problemer og atter

andre områder har løst problemer vi tidligere har hatt dårlig grep om. Samla sett har vi imidlertid hatt en god del problemer som delvis henger sammen og som har slått til samtidig. Dette har virka inn på hele partiets arbeid. Partiets indre problemer kommer i en periode med store internasjonale endringer, splittelse i den internasjonale kommunistiske bevegelsen og viktige endringer av den objektive situasjonen i Norge. Disse ytre vilkåra har i stor grad virka inn på og skjerpa partiets indre problemer. Enhver analyse av problemene i partiet som ikke lenger stor vekt på de objektive vilkåra, må nødvendigvis bli en subjektivistisk analyse (dette vil vi komme tilbake til). Det er en uevnighet i sentralkomiteen om hva som har vært viktigst av de ytre og de indre årsakene. Men det er enighet om at de ytre vanskene i svært stor grad har påvirket de indre forholda i partiet og at vi har indre problemer i partiet som skyldes feil i blant annet sentralkomiteens måte å lede partiet på.

SK mener at det finnes ei krise på bestemte områder av partiets virksomhet. Det er krise i den betydninga at det ikke lenger kan fortsette på den samme måten. SK er av den meninga at det er mulig å løse disse krisene innafor overskuelig framtid. Løsninga av disse problemene vil gi oss muligheter til å gå markant framover på mange områder. Krisa i partiarbeidet slår ikke jamnt ut over hele landet. Det er til dels store variasjoner. Når SK peker på fem områder der vi oppfatter det som å være krise gjelder det derfor som ei generell oppsummering og ikke som noen beskrivelse av situasjonen i alle partidistrikter eller lag. SK mener likevel at det er krise i partiet på flere områder. Dette gjel-

der i partiøkonomien, i den sentrale planlegginga, og på det ideologiske og organisatoriske området. I tillegg har vi ei indre tillitskrise og problemer med den demokratiske sentralismen.

Økonomisk krise

På det økonomiske området er det fullt ut berettiga å snakke om ei krise i partiet. I landsmøteperioden har Klassekampen og alle andre partibedrifter vært på randen av konkurs. Partiets medlemmer har ytt store ofre for å avverge et økonomisk sammenbrudd i partiet. Ansvar for denne krisa må fullt ut legges til sentralkomiteen og de styrende politiske og økonomiske organene i partiet. Årsaken til krisa er subjektivismen i ordets rette forstand. SK overvurderte partiets krefter i svært stor grad og undervurderte eller så bort fra de objektive problemene. Beslutninga om å opprette dagsavisa i 1977 ble tatt i 1976, altså i forrige landsmøteperiode, og den fikk full oppslutning fra landsmøtet. Likevel må den nåværende sentralkomiteen ta på seg ansvaret for at avisa blei oppretta altfor tidlig og på et altfor svakt grunnlag. Avisas starta med et økonomisk underskudd og med en høyst ustabil abonnentmasse. Avisas skulle konkurrere med andre dagsaviser som både hadde statssøtte og kommersielle annonser uten at Klassekampen skulle ha noen av delene. Samtidig visste alle at avis døden herjer blant aviser som har den typen støtte. Attpåtil la vi opp et distribusjonssystem som kom til å kreve enorm innsats fra medlemmer og sympatisører. Å starte Klassekampen som dagsavis der og da var å handle i strid med verdiloven, og late som om verdiloven kan

oppheves gjennom en viljesak. Som om ikke dette var nok gjorde SK vedtak som førte til at avisa ikke hadde en fungerende redaktør og at det ikke blei gjort et systematisk arbeid fra starten for å sikre fornyelser av abonnementene. Dette bryter også med de objektive politiske lovene for avisdrift.

Disse alvorlige subjektivistiske feilene førte til den økonomiske krisa som det er redegjort for i sjølkritikken fra SKAU.

SK er nå kommet til at det i Norge i dag ikke er mulig å utgi dagsavis uten at det føres inn betydelige mengder kapital til daglig drift. For ei avis på Klassekampens størrelse dreier det seg om ei tilføring på om lag to millioner kroner i året. Disse midlene må enten skaffes gjennom innsamling eller gjennom statsstøtte/ på det private annonsemarkedet. Det eksisterer store farer med det norske statsstøttesystemet. Men vi ser det som uakseptabelt å planlegge med regelmessige innsamlinger av en slik størrelse og vil derfor anbefale at landsmøtet gir sin tilslutning til at Klassekampen fortsetter å ta imot statsstøtte.

Den økonomiske krisa i partiet blei ytterligere forsterka av at Forlaget Oktober ekspanderte ut over alle forsvarende rammer. Samtidig skjedde det et slags sammenbrudd på billigbokmarkedet i Norge. Dermed blei krisa ytterligere forsterka. På tross av disse ytre vanskene kunne krisa i Oktober vært unngått dersom vi hadde lagt vekt på regningssvarende resultater og lønnsom drift. I stedet fikk vi en eksplosjonsarta vekst avløst av noe som nærmest var et sammenbrudd.

Den økonomiske krisa til partiet har gitt oss dyrekjøpte erfaringer. Vi kan ikke overskride de økonomiske

lovene uansett hvor entusiastiske vi er og uansett hvor mye vi ønsker det. Dette burde være elementært for marxister. Men vi trengte altså ei alvorlig økonomisk krise for å forstå det. Feila på det økonomiske området er utvilsomt de største og mest vidtrekkende feila som ledelsen har gjort i denne perioden. De har også fått vidtrekkende konsekvenser for partiets øvrige arbeid. Vår innsats i klassekampen er blitt alvorlig hemma fordi vi har vært nødt til å bruke så mye energi på å løse våre egne økonomiske problemer. De subjektivistiske feila i det økonomiske arbeidet har derfor dreid partiets virksomhet vekk fra det som er sjøelve livsbetingelsen for partiet, nemlig å delta i og lede klassekampen.

Etter at den økonomiske krisa blei forstått av SK har partimedlemmene og ledelsen sammen gjort det som er nødvendig for å bringe økonomien på fote. Vi regner den økonomiske krisa som overstått når vi har fått Klassekampen og Oktober i balanse. Klassekampen er nå i driftsmessig balanse. Oktober går med et betydelig underskudd også i —79. Men partiledelsen har forhindra et potensielt mye større underskudd og lagt et grunnlag for balanse i Oktobers drift i 1980. Når både Klassekampen og Oktober er i driftsmessig balanse, vil vi fortsatt ha noen økonomiske problemer, men ingen krise. F.eks. er det fortsatt et stort problem at oktoberbokhandlene i mange storbyer drives dårlig og selger lite oktoberbøker. Men vi vil ikke ha behov for noen ny gigantinnsamling for å komme ut av den økonomiske krisa. SK vil takke medlemmene for den utrolige offerviljen som har gjort det mulig å oppnå denne store forbedringa på ett år.

Plankrise

Alle årsplanene i denne landsmøteperioden har på en eller annen måte slått feil. Planene har utvilsomt vært subjektivistiske på den måten at de har lagt på partiet flere oppgaver enn det partiet kunne makte. Igjen ser vi feilen med å overvurdere våre egne krefter, slik vi har sett det på økonomiens område. Dette har vi tatt opp under den enkelte planperiodene, men det finnes også andre og mer grunnleggende feil med partiets planer:

— Planene har i for liten grad tatt hensyn til de virkelige forholda i og utafor partiet, situasjonen i verden, i Norge og internt i partiet. Å lage planer som svarer til de virkelige forholda er vanskelig. Vi har oppført oss som om å lage planer er enkelt.

— Planmodellen feil. Vår planmodell er inspirert av kinesiske og albanske forbilder der ideen er at hele partiet gjennomfører omfattende kampanjer på det ene eller det andre området. Denne modellen kunne til dels praktiseres med hell så lenge partiet var lite, så lenge ungdommen utgjorde den overveldende delen av partiet og så lenge arbeidet var realtivt lite utvikla. SK mener nå at denne planmodellen er feil og at den allerede i lang tid har vært feil. Under vanlige forhold bør vi unngå denne typen kampanjeplaner. De svarer ikke til partiets behov og løser ikke problemene på en tilfredsstillende måte. På ett vis blir det som å skyte spurv med kanoner. Vi sløser med ammunisjon og maltrakterer byttet. Eller overført på organisasjonen: En steinhard ungdomskampanje blir ikke nødvendigvis noe mer vellykka om arbeidsplassene får stramme direktiver, og arbeidsplassene får heller ikke gjort

det de egner seg mest for. Kampanjer av dette slaget sløser med kreftene og fører til diskontinuitet i partiets arbeid, det vil si at vi hopper fra det ene til det andre. Det ene året kvinner, det andre ungdom, det tredje Klassekampen. Laga og kameratene får ikke tid eller anledning til å bli eksperter på sitt felt, får ikke tid til å rotfeste seg og vinne tillit før de må rase av gårde på noe nytt.

Akkurat som forestillinga om denne typen kampanjer har vært gærn, så har også den formelle nummerringa av oppgavene fra en til sju blitt mer og mer gærn. Ei slik nummerring tar ikke hensyn til partiets spesialisering, det krenker denne spesialisering.

Kampanjemodellen har kommet stadig mer i strid med partiets behov ettersom partiet har vokst og partiets sammensetning har endra seg. Sjøl om partiet ennå ikke er stort, er det stort nok til at vi kan jobbe på mange områder. Kampanjeplanene har for en stor del ødelagt muligheten til dette, samtidig som det har vært umulig å få kampanjene til å bli effektive i seg sjøl etter at partiet oppnådde en viss størrelse. Partikameratene er også for en stor del låst i faste jobber og gjerne tillitsverv, slik at de mye vanskeligere kan legge om arbeidet sitt til en ny kampanje. Det som kunne vært en styrke, nemlig kameratenes lokale tilknytning, er blitt ei hindring for planen. Da er det kartet og ikke landskapet det er noe gærnt med.

- Oversentralisering.

Den riktige tanken om at partiet må ha en sentral plan har blitt overdrevet slik at den har blitt feil. Vi har fått oversentralisering. Vi har kamerater som jobber på landsbygda, i fis-

karlag, kamerater som er aktive i idrettsbevegelsen eller på kulturfronten, for ikke å snakke om alle de kameratene som jobber i industrien. Alle disse kameratene har opplevd en stadig større motsigelse mellom det de bør gjøre som kommunister i sitt lokale miljø på den ene sida og det planen krever av dem på den andre. Oversentraliseringa av planene har frarøva oss mange muligheter og god del tillit lokalt. Valgkampen 1979 ga oss gode eksempler på hva vi har å hente på et godt lokalt arbeid.

Noen kamerater har reagert på sammenbruddet i planmodellen med å gå mot enhver planlegging. Dette mener vi er feil.

Den norske ml-bevegelsen har alltid vært ganske sentralistisk. Dette har vært en av våre styrker. Denne sentralismen har vært med på å garantere at vi har unngått oppsplitting av bevegelsen. Enheten i bevegelsen er en verdifull egenskap som vi må ta vare på. Uten den kan vi ikke slå en mektigere fiende. Sentralismen har gitt oss dagsavis, og den har gitt oss en større innflytelse i den norske klassekampen enn vårt antall skulle tilsi. Vår evne til å kaste kreftene inn i viktige klassekamper som streikestøtte eller anti-imperialistisk kamp har gitt oss viktige seire som ville vært utenkkelige uten en sterk sentralisme. Det er også dette kombinert med en riktig politikk som har vært ryggraden i den progressive og revolusjonære bevegelsens evne til å mobilisere til aksjoner og demonstrasjoner. Sentralismen har også gitt oss fasthet til å stå gjennom den store internasjonale splittelsen uten partisplittelser. Alt dette har sentralismen gitt oss, og den har gitt oss plankrise, oversentralismen. Det er altså en positiv egenskap ved partiet som har utvikla en del ne-

gative virkninger. Vi skal rette på oversentralisme og skape bedre planer, men vi må fortsatt holde fast på sentralismen. Vi trenger å rense sentralismen vår for overdrivelser og skjermene den mot misbruk. Vi trenger en sentralisme som tillater og oppmuntrer lokalt initiativ, en sentralisme som er mer demokratisk. Vi trenger å bli bedre til å mestre det dialektiske forholdet mellom demokrati og sentralisme samtidig som vi bevarer de positive sidene ved sentralismen.

→ Manglende samordning av politikk og organisasjon. Denne feilen har eksistert fra ledelsen og nedover i organisasjonen. Det har vært manglende samordning av politiske og organisatoriske planer. Det organisatoriske arbeidet har vært for lite knytta til gjennomføringa av de politiske oppgavene og har også til tider forfalt til beskjedgiving, og de politiske planene har ofte mangla organisatorisk oppfølging. Mange kamerater har blitt valgt til tillitsverv i organisasjonen uten å få den nødvendige skoleing i det å lede politisk og organisatorisk. Konkret rettleiing for hvordan lokalavdelingene skal utnytte sine sterke sider og sine muligheter har det vært svært lite av. SK vil gjøre sjølkritikk for at det organisatoriske arbeidet har vært for lite politisk og for at det politiske arbeidet har vært for dårlig gjennomtenkt fra en organisatorisk synsvinkel.

Når vi kritiserer planarbeidet vårt til nå må vi samtidig gjøre oppmerksom på at planarbeid er vanskelig i seg sjøl. En perfekt plan finnes ikke. Også om vi klarer å unngå de store planfeila som vi har gjort i denne perioden, vil vi stå overfor nye problemer som vi må løse så godt vi kan. Det er ikke til å unngå at det blir gjort feil. Men det er absolutt mulig å gjø-

re færre feil enn det vi har gjort.

Ideologisk krise

Ideologisk krise finnes i varierende grad. De store endringene i verdenssituasjonen de siste åra har ført til at ting som var oppfatta som ukrenkelige dogmer er blitt stilt under tvil. Det er naturlig at det i en slik situasjon finnes usikkerhet og tendenser til vakling. Hvor omfattende ei slik krise er veit vi ikke sikkert og rapporter tyder på at det varierer sterkt i partiet. Ei sånn krise er ikke nødvendigvis noe negativt i seg sjøl. Dersom vi handterer den riktig kan den bety at vi kvitter oss med sjablongmessige oppfatninger av verden og blir dyktigere til å analysere norsk virkelighet med marxismen som redskap. Om ei sånn krise får lede til passvisering og innadvendthet vil den derimot være ytterst skadelig og kunne sette partiet tilbake.

Tillitskrise

Før den økonomiske krisa blei oppdaga hadde SK en ganske stor tillit i partiet.

Den økonomiske krisa kom som et alvorlig tilbakeslag. Tilliten til partiledelsen fikk en kraftig knekk. Det er riktig å si at vi fikk ei tillitskrise i partiet. Dette er svært forståelig. SK ser meget godt at vår handtering av de økonomiske spørsmåla fram til høsten 1978 ikke gir grunnlag for tillit. Vi ser at vi er nødt til å vise i praksis at vi er verdige til fornya tillit, derfor klandrer vi ingen andre enn oss sjøl for at det er oppstått ei sånn tillitskrise.

Det har dessuten vært en god del kritikk av måten den demokratiske sentralismen fungerer på det siste

året. SK er enig i mye av denne kritikken.

De sentrale planene og direktivene har fratatt styrene på lavere plan for mye av råderetten over sin egen situasjon, hindra dem i å utvikle lokalt arbeid og i å utvikle seg til sjølstendige politiske og taktiske partiledelser.

Sjøl om det har vært ganske mye demokrati i partiet og også det siste året (militærdiskusjonen, diskusjonene om internasjonale spørsmål, uravstemninga, i høst landsmøtediskusjonene), så er det også gjort noen feil i forhold til partidemokratiet fra SKs side i denne perioden. Vi har tidligere nevnt spørsmålet om statsstøtte til Klassekampen, som ikke ble lagt ut til partidiskusjon. I tillegg kan vi nevne at valglinja ble sendt ut til diskusjon så seint at diskusjonene ikke kunne få noen egentlig innflytelse på utforminga av den. Dette er eksempler på feil i partidemokratiet.

Det er også skapt en dårlig debattstil internt i partiet, som partiledelsen må bære hovedansvaret for.

Den er dårlig fordi den er stygt skjemma av skjellsord, mistenkeliggjøring, skråsikre påstander og liknende styggedom. Partikamerater som er uenig med hverandre behandler hverandre som alt annet enn kamerater. Debatten bærer lite preg av at vi skal hjelpe hverandre til å komme fram til standpunkter som er mer i pakt med virkeligheten. Det skrives om «holdninger som sliper bøddeløkser» og andre klingende fraser. De verste overslaga har stort sett ikke vært gjort av SK-kamerater, men SK har vært gode læremestre i en slik debattstil og har ikke gjort det minste for å rette på den, derfor bærer vi hovedansvaret.

Disse feila i den demokratiske sentralismen og partidemokratiet har

ganske sikkert bidratt til å svekke tiliten til ledelsen.

Men det er også et objektivt faktum at sjøl riktige og fornuftige tiltak fra SK nå blir møtt med skepsis. Til-litskrisa har på den måten svekka partiets slagkraft og effektivitet. For-di ledelsen har gjort alvorlige feil er det også kamerater som stiller spørsmålstegn ved den demokratiske sentralismen som sådan. Vi vil advare mot en sånn konklusjon. Til sjuende og sist er organisasjonen det eneste vi har. Den demokratiske sentralismen er det eneste våpnet vi har som kan overgå en fiende med langt større ressurser.

»ORGANISASJONSKRISE«

— Det fins tendenser til stagnasjon i medlemsutviklinga i partiet, som nevnt under forrige punkt. Det fins også en tendens til at klasesammen-setninga av partiet blir dårligere, sær-skilt at industriarbeiderandelen svek-kes. I deler av partiet finnes det ei or-ganisasjonskrise, som bl.a. har sam-menheng med byråkratiske feil i le-delsen av partiet som tas opp neden-for, og der det kreves organisatoriske endringer og korrigeringer for at par-tiet der igjen skal fungere for fullt.

På disse områdene er det etter SKs oppfatning riktig å snakke om krise i partiet. Ut over dette fins det også andre problemer i partiarbeidet, som delvis også skaper krisefenomener.

— Byråkratisering, ineffektivitet. SK har gitt et stort antall direktiver ut over de egentlige planene som har bi-dratt til å låse partiet fast i admini-strative oppgaver, byråkrati, i stedet for å drive massearbeid. Dyktige ka-merater har blitt trukket ut av lagsar-beid for å gjøre utvalgsarbeid og ad-ministrativt arbeid på mellomplanet.

Dette har svekka partiets egentlige ryggrad, grunnorganisasjonen, sam-tidig som de kameratene som skulle fylle oppgavene på grunnplanet har fått for lite hjelp og rettleiing til å kunne fungere godt.

I forhold til partiets størrelse har vi for stor administrasjon fra lagsstyre-ne og oppover. En årsak til dette er at vi har gitt anvisninger om for små av-delinger. Dette har låst enda flere i administrative oppgaver, slik at det er blitt lite spillerom igjen til å drive politikk.

Direktivet til DSene om ikke å ha offentlige talsmenn i ledelsen verken innad eller utad har også bidratt kraf-tig til byråkratiseringa. Det avskar DSene effektivt fra å delta aktivt i klassekampen og markere partiet i den, og det skapte store vansker for arbeidet med å hjelpe og rettleie laga.

Byråkratiseringa har også sam-menheng med ei overvurdering av kreftene. Vi har gapt over for mye; spredd kreftene for tynt, slik at vi ik-ke har hatt overskudd til å gjennom-føre virkelige framrykkinger. Vi har opptrådt som om partiet aleine kunne ta seg av og organisere alle mulige områder og forsøkt å opprette fron-ter og masseorganisasjoner uten at det har vært et særegent grunnlag for det på stedet. Samtidig har vi unnlatt å gå inn i eksisterende masseorganisa-sjoner hvor vi virkelig kunne ha et omland å jobbe sammen med.

Tendensen til å trekke kadre vekk fra grunnplanet over i utvalg repre-senterer en fare for å undergrave par-tiets organisasjonsmodell. Den er med rette blitt kalt en fare for sosial-demokratisering av partiet.

— Brudd mellom det subjektive og det objektive. Partiet har i for liten grad gjort løpende analyser av den objektive situasjonen og justert par-

tiets taktikk i forhold til den. De objektive endringene i verden og i Norge er viktige forutsetninger for at de nåværende problemene i partiet har meldt seg med en slik styrke som de har. Samtidig har det vært jobba som om mange av disse endringene ikke har skjedd. Ikke minst gjelder dette på ungdomsområdet der partiet ikke tok hensyn til at ungdomsbevegelsen fra begynnelsen av 70-tallet tok slutt, men fortsatte å operere som om den var på samme nivå.

Partiet har også unnlatt å analysere viktige politiske spørsmål som miljø-problemene, boligpolitikk osv. Dette er områder som betyr mye for folk, for klassekampen, men der partiet helt eller delvis har vært uten politiske retningslinjer eller initiativer. Dette har ført til en stil med innad-

vendthet. SK må ta ansvaret for at en sånn stil er skapt, og nå som SK er innstilt på å rette på dette møter vi oss sjøl i døra ved at det er skapt en motvilje mot nettopp denne formen for kampløse.

— Nedprioriteringa av det faglige arbeidet. Dette er aleine et stort problem i partiets arbeid, og som trenger gjennomdrøfting.

Denne nedprioriteringa har delvis skjedd frivillig som under de to første planene i landsmøteperioden, og delvis ufrivillig, som i den nåværende planen, der arbeidet i arbeiderklassen opprinnelig var tenkt å være hovedoppgava til partiet over en lang periode. Uansett har det faglige arbeidet blitt prioritert for lavt over en ganske lang periode samla sett og tidvis også neglisjert.

(Planen er at den endelige beretninga skal inneholde et eget kapittel som tar opp den del av området som ikke er dekket eller bare delvis berørt i det utkastet som nå sendes ut. Dette gjelder f.eks. områder som bondearbeidet, fiskerarbeidet, samearbeidet osv. På en rekke slike områder har SK ennå ikke gjort noen oppsummering av arbeidet i landsmøteperioden.)